

Miljöpassivt
nr 22 | 09

Fasta värden när allt flyter

Alla, eller nästan alla, vill miljöön väl. Hur ska man då bere sig när forskningen ständigt kommer med nya besked? Jag tror det är ett problem som borde diskuteras mer.

Energi från vattenkraft har till exempel varit en favorit. Tills det rapporterades att dammarna kan avge nästan lika mycket växthusgas per energienhet som kolkraft. Till det kommer naturligtvis andra ekologiska skador i vattendragen och inrånget. Dock ska sägas att de nordländska dammarna anses ganska oskyldiga, åtminstone till växthusgasen.

Den välsignelsebringande skogen är en föreställning som får en del att köpa fotbollsplaner av regnskog i fjärran länder. Ändå visar forskningen att skogen både bildar och samlar upp koldioxid. En rapport från IVA sätter proportionerna för den svenska skogen till 11 för att bilda mot 12 som sänke, det vill säga en liten fördel. Mycket hänger på skötsel, ålder etcetera. Vad man lärt sig är att det bundna kolet och processerna

i marken är avgörande. Jordbearbetning lösgör kolet. Än värre är att bränna skogen. Att omvandla skog till sojafält eller oljepalmsplanter ger en så stor initialbelastning av utsläpp att det tar decennier innan eventuella biobränslen ger en positiv totaleffekt.

Den ekologiska odlingen har hamnat i blåsväder, bland annat genom Marit Paulsens uttalanden. Det trycks ostridigt att skördarna blir betydligt mindre per hektar och att läckaget av näingsämnen är jämförbart med konventionell odling. Det finns en del andra nackdelar – liksom det finns fördelar. Formas bok "KlimATFrågan på border" är en bra om än spretig kunskapskälla.

Kritikerna lyfter fram att en växande världsbefolkning kräver högsta möjliga avkastning efter som marken är en knapp resurs. Även i ett svenskt perspektiv menar man att konventionell odling som ger hög avkastning på minsta möjliga brukade yta är bäst därför att det ger minsta utsläppen av markkol (om resten är skog eller till och med vall).

Foto: Satoru Kikuchi/Creative Commons

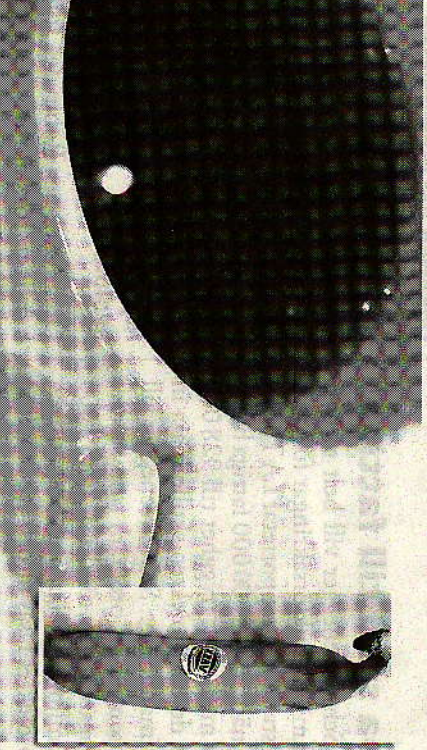

Foto: Josefine Stenud/CC

Den som köper ekologiska bananer eller kaffe vet att odlaren sluppit en massa hälsovådliga gifter i sitt arbete.

Den ekologiska odlingens försvarare har argument på ett delvis annat plan. Den som köper ekologiska bananer eller kaffe vet att odlaren sluppit en massa hälsovådliga gifter i sitt arbete (är varorna dessutom rättvisenätkta så ännu bättre!). Ekologiska varor är också renare från miljögifter, möjligen också smälligare. Det gagnar köparen och även naturen.

Rader av mer eller mindre goda argument går alltså i olika riktning. Gamla käpphästar vädras

Det kommer ibland att bli nödvändigt att backa och ändra budskapen till alla som vill veta vad de ska göra för att värna om klimatet och miljön. Det är inte frågan om art som klimatförnekarna föreslår, sätta sig och vänta på mer kunskap. De överslärande och optimistiska budskapen har tvärtom oftast visat sig vara fel. Även om nya besked kan vara förvirrande måste vi stå för förnuftsstranken: att ny kunskap alltid måste få etablera sig och påverka.

Dessutom tror jag att mycket av de goda råden blir kvar. De bästa är att konsumera mindre, särskilt av "bilen, biffen och bostaden" men även av mindre resurskrävande konsumtion eftersom allt hänger ihop. Men sådana råd är så inopporruna att de bara kan viskas fram när man tror är att få fart på konsumtionen igen för att komma över dagens kriser.

Chrisier Samne
<http://goto.glocalnet.net/>
christer.samne